

Referat af møde i Grænseforeningens bestyrelse

Fredag den 27. august 2021 kl. 16.00 til 18.30 på Christianslyst

Der var afbud fra Lars Bjerre. Jan Niemann blev budt velkommen som suppleant for Niels Jørgen Heick.

Fra sekretariatet deltog Knud-Erik Therkelsen, Lars Dysgård, Gunvor Vestergaard, Alexander Leicht Rygaard, Bonnie Barr og Maria Lindahl Strøm.

1. Godkendelse af dagsorden

Punkt tre til blev flyttet til afholdelse efter middagen. Dagsorden godkendt.

2. Godkendelse af referat af bestyrelsens møde den 21. april 2021

Referatet blev godkendt.

3. Oplæg til strategidebat ved prof. Steen Bo Frandsen

Steen Bo Frandsen har tidligere opfordret Grænseforeningen til at tage initiativ til en bog, som beskriver de nye udviklinger i grænselandet. Endvidere er Steen aktuel lige nu på baggrund af et større interview i Flensborg Avis den 17. juli og opfølgende artikler. Dette er oplæg til overvejelser om, hvad der sker i disse år i mindretallet, og hvordan Grænseforeningen skal forholde sig til udviklingen. Punktet rykket til efter middagen.

4. Orientering ved formand Peter Skov-Jakobsen

Peter Skov-Jakobsen deltog i det sidste folkemøde på Ejer Bavnehøj med deltagelse og taler ved H.K.H. prinsesse Benedikte, Folketingets formand Henrik Dam-Kristensen og formand for SSW Flemming Meyer. De talte bagudrettet, men også ind i nutiden.

Kirsten Rykind-Eriksen og Karen-Marie Ravn deltog også i folkemødet med i alt ca. 200 deltagere. Peter Skov-Jakobsen havde sat pris på at være orienteret om, at dette var sidste gang, det blev afholdt, hvilket en journalist fra TV Syd spurgte ind til.

Peter Skov-Jakobsen deltog i det sidste møde i genforeningspræsidiets, hvor Simon Faber gennemgik forløbet og afrundede genforeningsjubilæet.

Bogen "Danskerne findes i mange modeller" udkom den 27. maj 2021. Alle bestyrelsesmedlemmer har modtaget et eksemplar. Heri findes nye måder at se på nationalitet på og spændende interviews med KMA'ere. De lever ikke i parallelsamfund, men næres af to eller flere kulturer.

Den 15. september afholdes en konference på Christiansborg med udgangspunkt i bogen. Indtil videre er 40 tilmeldt. Sydslesvigudvalgets formand Christian Juhl byder velkommen sammen med Peter Skov-Jakobsen.

Generalsekretær Knud-Erik Therkelsen har i en kronik i Flensborg Avis den 12. august forsøgt at tydeliggøre, hvad Grænseforeningen mener med begrebet "bindestregsidentitet". Anledningen var samtaler op til og på Folkemødet, hvor en række misforståelser blev tydelige, f.eks. at nogle i mindretallet mener, at Grænseforeningen arbejder på at udvikle bindestregsidentitet og har som

Side 2/5

ideal, at mindretallet skal udvikle en blandingsidentitet af dansk og tysk. Kronikken har givet anledning til respons fra SSWs Flemming Meyer og et læserbrev fra SdUs og SSFs ledelse, der udtrykker kraftig kritik af brugen af begrebet.

Kirsten Rykind-Eriksen supplerede med, at Genforeningen2020.dk kalenderen stadig fungerer, og at der kan lægges arrangementer ind. Knud-Erik gjorde opmærksom på de mange arrangementer Kirsten Rykind-Eriksen står bag som "Folkefest i Jelling", "Broderi uden grænser" og "Familie-sprog-festival".

5. Orientering ved generalsekretær Knud-Erik Therkelsen

Generalsekretær Knud-Erik Therkelsen orienterede om situationen på Vesterled, hvor der er planer om at Dansk Skoleforening medfinansierer en større renovering. Det er dog betinget af betydelige fondsmidler. A.P. Møller Fonden er tidligere blevet søgt og der er planer om at søge igen.

Gunvor Vestergaard orienterede om samarbejdet med ADS Grenzfriedensbund, der er en parallel til Grænseforeningen. Foreningen beskæftiger sig med det tyske mindretal og har en del lejrskoler i Sydslesvig. ADS Grenzfriedensbund har fået penge fra Landdagen i Kiel til et forsøg på at udbrede Elevambassadørprojektet på den tyske side af grænsen. Det er første gang, der rækkes ud til den slesvig-holstenske flertalsbefolkning, hvor man ikke har det store kendskab til mindretallene.

Landdagspræsident Klaus Schlie har fundet penge til gennemførelse af projektet de første par år. Nu håber man, at undervisningsministeriet vil støtte det fremover. De medlemmer af landdagen, som har deltaget i møderne, har været begejstrede og udtrykt håb om, at det kunne udvikle sig til flere skolesamarbejder. Den 2. september deltager Gunvor Vestergaard og Knud-Erik Therkelsen i en reception på A.P. Møller skolen, som afslutter pilotprojektet.

Der afholdes seminarer for de nye elevambassadører for at samle korpset til et fællesskab. På vegne af Maya Bram Sommer orienterede Gunvor Vestergaard også om Kultur møde-ambassadørerne, der den 17.-19. august har gennemført deres årsseminar på Samsø.

Der er indledt et samarbejde med Immigrantmuseet og Brobyggerne som afledt effekt af bogudgivelsen. Kultur mødeambassadørerne har meget at se til, og der er stor efterspørgsel på begge ambassadørprojekter. Maya Bram Sommer har p.t. tre praktikanter og Gunvor Vestergaard en til at hjælpe med arbejdet.

Alexander Leicht Rygaard fra Grænseforeningens kommunikationsafdeling orienterede om proceduren for evaluering af de nye lokalforeningsprogrammer og den netop gennemførte brugerundersøgelse blandt lokalforeningerne. Begrundelsen for at ændre arbejdsgangen og udarbejde en skabelon var at gøre udtrykket mere professionelt og ensartet samt at løfte en del af opgaverne væk fra Flemming Hvass.

Den lille spørgeskemaundersøgelse skulle give et foreløbigt indtryk af tilfredsheden med de nye programmer inden emnet diskuteres på lokalforeningsmøderne. Tilbagemeldingerne er overvejende gode, men rammerne ændres allerede pr. 1. oktober således antal anslag øges fra 200 til 400 og således at PostNords adresselabel ikke dækker teksten.

Side 3/5

Erling Rørdam ønskede mere plads til tekst i programmet, og beklagede den lange produktionstid. Per Grau-Møller udtalte sig om omfanget. Der er forskel på beskrivelse af et foredragsarrangement og en tur. Det blev foreslået, at man henviser til en separat folder for en tur. Alexander foreslog som løsning, at et program kunne fylde flere spalter.

Ruth Villadsen spurgte, om trykning af programmer m.v. er dyrt og konstaterede, at arrangementer der planlægges spontant, ikke når at komme med. Dem informeres der i stedet om pr. mail, og vi må forvente, at vi er på vej til ikke at benytte foldere.

Kirsten Rykind-Eriksen synes, det er for sent, at programmet kommer ud lige før jul, når der er program lige efter nytår.

Debatten om de nye lokalforeningsprogrammer fortsætter på lokalforeningsmøderne slut oktober/begyndelsen af november.

Alexander Leicht Rygaard orienterede om "Digital oprustning", som støttes af A.P. Møller Fonden med 550.000 kr. Der produceres en række korte videofilm, som vil vise hverdagen i grænselandet og for mindretallene. Filmene lægges på diverse platforme i foråret 2022. Projektets anden del er korte videofilm, som kredser om nye udviklinger, som eksperter finder i grænselandet. Hertil hører også en dronefilm af grænsens forløb gennem landskabet.

Jan Niemann spurgte til et muligt samarbejde med Norddeutscher Rundfunk (NDR), og hvordan man i givet fald kunne bruge hinanden. Alexander kunne fortælle, at det i første omgang handler om at afsætte vores materiale bl.a. til NDR.

Maria Strøm berettede fra det netop afholdte korte højskolekursus af "A Taste of Minority Changemaker Programme" den 16.-21. august på Jaruplund højskole med 13 unge europæere. De har afleveret overvejende positive evalueringer med gode ideer til fremtidige aktiviteter. En række deltagere vil virke som ambassadører for Minority Changemaker Programme. To af dem deltager med sikkerhed i det lange kursus 27. marts – 24. juni 2022.

Bonnie Barr opsummerede den igangværende indsats over for lokalforeningerne: Idebryggeriet afholdes endelig fysisk på kursuscenter Severin i Middelfart den 8.-9. oktober. Derpå udfoldes koncepter for fremtiden lokalt og præsenteres siden for andre lokalforeninger. Projektet "Sønderjylland/Danmark fortæller" er i gang med fysiske fortælle-møder. Der planlægges smagsprøver på begge dele på Sendemandsmødet.

Kaffemøder om modtagelse og fastholdelse af nye medlemmer som opfølgning på hvervekampagnen er i støbeskeen. Konsulenterne vil gerne tale med lokalforeningerne om det pr. telefon, online eller direkte møder.

På digitalt plan opdateres informationer på hjemmesiden løbende, sparring på tværs af foreninger finder sted i Facebookgruppen "Forum for lokalforeninger i Grænseforeningen", sociale og kulturelle netværksaktiviteter lokalt med andre aktører planlægges. Konsulenterne hjælper med digitale/online muligheder.

6. Budgetopfølgning pr. 30. juni 2021

Lars Dysgård gennemgik budgettet, som oprindeligt viste et forventet underskud på to millioner, der nu vendes til et forventeligt positivt resultat. Økonomichefen antydede et muligt overskud efter 2.

Side 4/5

halvår af 2021, men det er svært at spå om udviklingen. Den fulde bevilling til Folkemødet på Bornholm er ikke anvendt. Restbeløbet returneres til Sydslesvigudvalgets pulje.

7. Sendemandsmødet 2021

293 er tilmeldt Sendemandsmødet d. 4.-5. september i Vingsted Centret. Den mundtlige beretning var udsendt og blev kommenteret. Formanden blev opfordret til at nævne prædikendebatten, som Peter Skov-Jakobsen har taget aktivt del i, og som nu er henlagt. Handlingsplanen for 2022 var udsendt og blev gennemgået til orientering. Per Paludan er bestyrelsens kandidat til dirigent på selve sendemandsmødet. Bestyrelsen indstiller uændret kontingent.

Bestyrelsen samles lige efter Sendemandsmødet for at konstituere sig. Karsten Nørgaard Simonsen har savnet at mødes i bestyrelsen, herunder en dialog om de mange konsekvenser af coronaen. Peter Skov-Jakobsen svarede, at det har været ønsket med denne weekend at få plads og tid til fælles drøftelser.

Kirsten Rykind-Eriksen var enig i, at bestyrelsesmedlemmerne har brug for tale sammen. Hun bad om, at bilagene udsendes tidligere. Peter Skov-Jakobsen var enig i, at man en uge før mødet skulle have dokumenterne, der forelægges.

Erling Rørdam gav udtryk for, at bestyrelsen bruges som gummistempel for formandskabets beslutninger. F.eks. var Sendemandsmødet tænkt helt anderledes. Det blev ændret væsentligt, hvilket bestyrelsen burde have været med til at drøfte og afgøre.

Peter Skov-Jakobsen fremhævede, at Sendemandsmødet bliver en god lejlighed til konstruktive drøftelser.

Ruth Villadsen mente, at Sendemandsmøde-udvalget måtte have beføjelser til at vedtage noget andet. Peder Bruhn Jepsen glædede sig til et mangfoldigt program og samtalesaloner.

Konklusionen blev, at bestyrelsen ønsker at blive inddraget mere i Sendemandsmødet. Fremover planlægges programmer på et par bestyrelsesmøder før Sendemandsmødet, og infomateriale sendes ud i god tid før bestyrelsesmødet. Desuden var der ønske om at få en fælles erfaringsopsamling.

Karsten Nørgaard Simonsen mente i øvrigt, at digitale møder ikke har meget værdi. Det fysiske, direkte møde er at foretrække.

Per Grau-Møller mente, den mundtlige beretning lignede den skriftlige for meget. En anden kommentar til beretningen var, at det danske mindretal ikke kan lære danskere om det tyske, det skal man lære fra tyskere.

8. Eventuelt

Kirsten Rykind-Eriksen Deltog i SSFs formand Gitte Werner Hougaards 50 års fødselsdagsreception på Flensborghus og holdt en tale. Der var ingen officielle repræsentanter fra Grænseforeningen til stede, da invitationen var sendt i løbet af ferien.

Side 5/5

Hun gjorde sig også overvejelser om markeringen af 100 års dagen i Flensborghus' gård i forbindelse med de sydslesvigske årsmøder. Her var kun et par lokalforeninger repræsenteret ud over formanden, generalsekretæren og fire medarbejdere. Grænseforeningen blev ikke nævnt på trods foreningens store arbejde gennem årene. I forlængelse af dette drøftedes om, Grænseforeningen selv beslutter, hvad foreningen vil, eller om vi gør, hvad mindretallet siger, vi skal. Det blev i denne forbindelse nævnt, at det var en torn i øjet på mindretallets ledelse, at Grænseforeningen får midler fra Sydslesvigudvalget.

Angående valg af næstformænd var der ønske om klarere linjer og at valget skal være mere gennemsksueligt år. Princippet om valg og deltagelse af ressourcepersoner bør besluttes.

Karsten Nørgaard Simonsen mente, det er tid at gennemgå vedtægterne for bestyrelsens sammensætning og beføjelser. Den er for stor, og man kunne overveje en mindre mere beslutningsdygtig bestyrelse, i stedet for det nuværende formandskab der tager beslutningerne. Man kunne også overveje, om der er en skævvridning regionalt. Per Grau-Møller sagde til dette, at formandskabet primært træffer beslutninger om ansøgninger.

9. Lukket møde, hvis ønske derom

Referat den 20. september 2021

Maria Lindahl Strøm og Knud-Erik Therkelsen